

Mr ĐURO BATRICEVIĆ

VOJNI OBVEZNICI IZ BOKE KOTORSKE U MARIBORSKOM ZATVORU

Do 1918. godine vojni obveznici iz Boke Kotorske služili su vojni rok u austrijskoj vojsci. No, bilo je i onih koji su se odmetali i na svoju ruku stupali u redove crnogorske vojske. Takve je, inače pedantna, austrijska administracija vodila u posebnom spisku, u nadi da će doći kada će im se za »nepokornost«, ili »neposlušnost« prema Beču teško osvetiti. I, zaista, Austriji se ukazala prilika da se sa ovim vojnim »bjeguncima« surovo obračuna. Bilo je to nakon kapitulacije Crne Gore, 1916. godine, kada su austrijske okupacione snage pokorile Crnu Goru. Tom prilikom su se austrijske vojne vlasti pobrinule da pronađu one »svoje« vojne obveznike, za kojima su godinama tragali. I, na žalost, uspjelo im je da veći dio njih pohvataju. Nakon toga formiran je vojni sud u Igalu i Herceg-Novom, koji je sudio za »veleizdaju« njima četrdesetosmorici.

U Pokrajinskom arhivu Maribor, fond za 1917. godinu, našao sam uredno sređenu dokumentaciju, na njemačkom jeziku, za 48 vojnih obveznika iz Boke Kotorske, kojima su izrečene vremenske kazne u različitom trajanju, zbog izbjegavanja vojne obaveze u austrijskoj vojsci. U dosijeima se nalaze svi potrebni podaci na osnovu kojih bi se danas sa sigurnošću moglo utvrditi o kojima se Bokeljima radi. Ima ponegdje grešaka u imenima, prezimenima i mjestima rođenja pojedinaca, zato bi bilo dobro kada bi pomenuti materijal bio fotokopiran i preveden sa njemačkog. Na taj način bismo dobili jedan dragocjen materijal, koji bismo, uz malo dobre volje i neznatnih finansijskih sredstava, mogli kompletirati i sačuvati od zaborava.

Budući da ovaj period ne obrađujem muzeološki, a upravo sam zbog toga bio u Mariboru sa zadatkom da istražim i proučim međuratni period u onom dijelu koji se odnosi na Crnu Goru, to nijesam imao ni vremena, ni mogućnosti da podrobnije proučim pomenutu građu. No, i za ovo što sam uradio dugujem neizmjernu zahvalnost Francu Filipiču, direktoru Mariborskog arhiva.

Evo spiska osuđenih Bokelja, za koji ne tvrdimo da je potpun, jer pomenuti dosije sadrži i spiskove osuđenika iz Bosne i Dalmacije, pa nam je, vjerovatno, neko ime umaklo. Osuđeni su sljedeći okrivljenici iz Boke:

1. ODŽA PAUL, sin Pera, rođen 1864. u Šišićima — Grbalj, Dalmacija, ženjen, grčko-pravoslavne vjere, zemljoradnik i zidar, zavičaj Grbalj, Boka Kotorska, Dalmacija. Osuđen je kod Cesarско-kraljevskog vojnog suda Igalo, 16. XI 1916. K. 1205/16, zbog veleizdaje po paragrafu 58, Kaznenog zakonika na 10 godina teške robije. Kazna mu ističe 16. novembra 1926. godine, a otišao je 5. jula 1917. godine, na osnovu pomilovanja. U Maribor došao 3. maja 1917. godine na izdržavanje kazne.

2. IVANOVIC NIKO, sin Sava, rođen 1899. godine, 15. januara u Maine, Budva, Kotor, Dalmacija, neženjen, grčko-pravoslavne vjere, seljak — zemljoradnik. Osuđen na 3 godine 1. decembra 1916. godine...

3. MARTINOVIC MITAR, rođen 2. novembra 1888. godine, Brajići, Budva, Kotor, Dalmacija, neženjen, vjere grčko-pravoslavne, seljak. Osuđen 1. decembra 1916. godine na 10 godina teške robije...

4. MIKOVIC RADE, rođen 20. februara 1877. godine, ženjen, Celobrado, Grbalj. Osuđen 12. decembra 1916. godine na 12 godina robije. Trinaestog avgusta 1918. godine pošao kući. Što znači da je bio pomilovan.

5. VUKSIC SAVO, rođen 27. marta 1883. godine, Sutvara, Grbalj, ženjen, zemljoradnik. Suđen 14. novembra 1916. godine i osuđen na 10 godina robije. Pušten 5. jula 1917. godine.

6. ODŽA MARKO, 57 godina star, Šišići, Grbalj, ženjen. Dana 12. decembra 1916. godine osuđen na 15 godina robije. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine.

7. BECIR IVO, rođen 23. marta 1870. godine, selo Kubasi, Grbalj, Kotor, Dalmacija, ženjen. Osuđen u Igalu 21. novembra 1916. godine na 10 godina robije. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine.

8. PIMA VASO, rođen 9. marta 1884. godine u selu Višnjeva, Grbalj, ženjen. Osuđen 21. novembra 1916. godine na 10 godina robije. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine.

9. BARBA VUKO, rođen 25. septembra 1864. godine, u selu Zagora, Grbalj, ženjen. Osuđen u Igalu 25. novembra 1916. godine. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine.

10. POPOVIC JOVO, rođen 11. novembra 1864. godine u selu Zagora, Grbalj. Suđenje mu je bilo 25. novembra 1916. godine. Tom prilikom je osuđen na 10 godina robije. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine.

11. LAZOVIC NIKO, rođen 14. septembra 1886. godine, zemljoradnik, neženjen. Suđenje mu je bilo 30. novembra 1916. godine.

Tom prilikom je osuđen na 15 godina robije. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine. Rođen je u Pobrđu, Grbalj, Kotor, Dalmacija.

12. STANIŠIĆ VUKO, rođen 5. juna 1860. godine, u selu Mainje, Budva, ženjen, zemljoradnik. Suđenje mu je bilo u Igalu 4. decembra 1916. godine. Tom prilikom je osuđen na 10 godina. Izašao sa robije 30. avgusta 1918. godine.

13. MAČIĆ SAVO, 50 godina star, rođen u Sutvari, Grbalj. Suđenje mu je bilo 24. novembra 1916. godine. Tom prilikom je osuđen na 10 godina. Sa robije je izašao 30. avgusta 1918. godine.

14. TIČIĆ VUKO, rođen 4. decembra 1870. godine u selu Glavati, Grbalj, Dalmacija, ženjen, zemljoradnik. Suđeno mu je 11. decembra 1916. godine u Igalu. Tom prilikom je osuđen na 10 godina robije. Umro je u zatvoru 8. juna 1917. godine.

15. ZEC NIKO, sin Pera, rođen 1865. godine u selu Sisići, Grbalj, ženjen. Osuđen je 24. novembra 1916. godine u Igalu na 12 godina robije. Sa robije je izašao 30. avgusta 1918. godine.

16. BUČIN PERO, sin Stjepa, rođen 27. oktobra 1851. godine u selu Kubasi, Grbalj, udovac, zemljoradnik. U Igalu osuđen na 12 godina, 21. novembra 1916. godine. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

17. ANĐUS RADA STJEPO, rođen 24. oktobra 1868. godine u Todorovićima, selo Todorovići, Grbalj, udovac, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 11. avgusta 1916. godine. Izašao sa robije 5. jula 1917. godine.

18. PAVLOVIĆ ILIJIN KRSTO, rođen u Brda, Reževići, Paštrovići, Budva, 12. septembra 1864. godine, oženjen, seljak. Osuđen u Herceg-Novom 5. jula 1916. godine na 20 godina teške robije. Izašao sa robije 5. jula 1917. godine.

19. GREGOVIĆ IVO, rođen 9. februara 1855. godine u Novoselju, Paštrovići, oženjen, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 4. jula 1916. godine na 20 godina teške robije. Izašao sa robije 5. jula 1917. godine.

20. KALOSTRO JOVO, rođen 4. januara 1872. godine u selu Reževići, Paštrovići, Budva. Osuđen 10. avgusta 1916. godine u Herceg-Novom na deset godina robije. Umro u Mariboru, prilikom izdržavanja kazne, 20. decembra 1916. godine.

21. GREGOVIĆ KRSTO, rođen 14. septembra 1861. godine u selu Kaluđerac, Paštrovići, oženjen, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 3. avgusta 1916. godine na 20 godina teške robije. Pušten sa robije 5. jula 1917. godine.

22. MEDIGOVIĆ MILOV PERO, rođen 5. februara 1858. godine u selu Žukovice, Reževići, Paštrovići, Budva, oženjen, zemljoradnik. Osuđen 27. jula 1916. godine u Herceg-Novom na 10 godina robije. Pušten sa robije 5. jula 1917. godine.

23. MEDIN STIJEPO, rođen 22. jula 1865. godine u Kastel Lastvi, Paštrovići, Budva, oženjen, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 3. avgusta 1916. godine na 15 godina teške robije. Iz zatvora pušten 5. jula 1917. godine.

24. MITROVIĆ IVO, rođen 10. oktobra 1876. godine u Svetom Stevanu, Praskvice, Paštrovići, Budva, oženjen, učitelj. Osuđen u Herceg-Novom 8. avgusta 1916. godine na 12 godina teške robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

25. MITROVIĆ SAVO, rođen 6. avgusta 1868. godine, u Paštrovićima, Sveti Stevan, Budva, Boka Kotorska, Dalmacija, oženjen, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 9. avgusta 1916. godine na 15 godina teške robije. Izašao sa robije 5. jula 1917. godine.

26. BUCIN TOMO, rođen 27. jula 1882. godine u selu Kubasi, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija, neoženjen, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 21. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

27. KUNJIĆ SAVO, rođen 31. marta 1879. godine, u selu Krimovice, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 21. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

28. BILAL JOVO, rođen 8. januara 1888. godine u selu Kubasi, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 21. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

29. RADANOVIĆ LUKA, rođen 20. oktobra 1898. godine u selu Višnjevo, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 21. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten sa robije 10. avgusta 1918. godine.

30. POPOVIĆ FILIP, rođen 15. aprila 1854. godine u selu Zagora, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 25. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Umro u zatvoru 18. februara 1918. godine.

31. POPOVIĆ LAZAR, rođen 10. oktobra 1867. godine u selu Zagora, Grbalj, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 25. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Umro u zatvoru 31. oktobra 1917. godine.

32. ZEC MARKO, rođen 21. februara 1883. godine u selu Pobori, Budva, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 30. novembra 1916. godine na 12 godina teške robije. Pušten sa robije 30. avgusta 1918. godine.

33. RADONJIĆ JOKO, rođen 20. septembra 1875. godine u selu Majline, Budva, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 4. decembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

34. PARAPID STEVO, rođen 10. avgusta 1863. godine u selu Glavatičići, Grbalj, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osu-

đen u Igalu 20. novembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten na slobodu 30. avgusta 1918. godine.

35. PARAPID VUKO, rođen 15. oktobra 1863. godine u selu Glavatičići, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 11. decembra 1916. godine na 10 godina teške robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

36. ZORAN SAVO, rođen 28. novembra 1893. godine u selu Dub, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 24. novembra 1916. godine na 10 godina robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

37. PARAPID JOVO, rođen 18. aprila 1863. godine u selu Glavatičići, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 21. novembra 1916. godine na 10 godina robije. Pušten na slobodu 30. avgusta 1918. godine.

38. MITROVIĆ DAVID, rođen 2. juna 1882. godine u Pržnom, Paštrovići, Budva, zemljoradnik. Osuđen u Igalu 7. decembra 1916. godine na 18 godina robije. Pušten iz zatvora 30. avgusta 1918. godine.

39. MEDIGOVIĆ LUKA, rođen 27. februara 1855. godine u selu Čukovići, Reževići, Paštrovići, Budva. Osuđen u Herceg-Novom 11. avgusta 1916. godine na 20 godina robije. Pušten iz zatvora 5. jula 1917. godine.

40. JOVANOVIĆ ANDRIJA, rođen 29. novembra 1877. godine u selu Tudorovići, Paštrovići, Budva. Osuđen u Herceg-Novom 11. avgusta 1916. godine na 12 godina robije. Pušten iz zatvora 5. jula 1917. godine.

41. SRZENTIĆ NIKO, rođen 20. oktobra 1852. godine u selu Brda, Reževići, Paštrovići, Budva, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 5. avgusta 1916. godine na 12 godina robije. Pušten iz zatvora 5. jula 1917. godine.

42. GREGOVIĆ TOMO, rođen 20. septembra 1863. godine u Novoselju, Paštrovići, Budva. Osuđen u Herceg-Novom 4. avgusta 1916. godine na 20 godina robije. Pušten iz zatvora 5. jula 1917. godine.

43. VUKOTIĆ NIKO, rođen 8. decembra 1858. godine u Novoselju, Paštrovići, zemljoradnik. Osuđen u Herceg-Novom 4. avgusta 1916. godine na 12 godina robije. Pušten sa robije 5. jula 1917. godine.

44. GREGOVIĆ VIDO, rođen 4. marta 1855. godine u Novoselju, Paštrovići, Budva, zemljoradnik. Osuđen 4. avgusta 1916. godine u Herceg-Novom na 20 godina robije. Pušten sa robije 5. jula 1917. godine.

45. FRANOVIĆ KRSTO, rođen u selu Đenaši, Paštrovići, Budva. Osuđen 10. avgusta 1916. na 15 godina robije. Umro u Mariboru 23. marta 1917. godine.

46. MIKOVIĆ ĐURO, rođen 8. januara 1863. godine u selu Čelobrdo, Paštrovići, Budva. Osuđen u Herceg-Novom 10. avgusta 1916. godine na 15 godina robije. Pušten iz zatvora 5. jula 1917. godine.

47. MAINIĆ TOMO, rođen u Reževićima, Paštrovići, Budva, Boka Kotorska, Dalmacija. Osuđen u Herceg-Novom 10. avgusta 1916. godine. Pušten iz zatvora 5. jula 1917. godine.

48. MACIĆ PERO, rođen 1863. godine u selu Dub, Grbalj, Kotor, Boka Kotorska, Dalmacija. Osuđen u Sinju 8. februara 1915. godine, zbog toga što je uvrijedio člana carske kuće (opsovao im majku). Zbog toga je osuđen na tri i po godine teške robije. Kaznu je izdržavao, kao i svi naprijed navedeni, u Mariboru. Pušten je iz zatvora 5. jula 1917. godine.